

Vergaderjaar 2017–2018

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2536

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 april 2018

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij zes fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Mededeling over de voltooiing van de kapitaalmarktunie tegen 2019 (Kamerstuk 22 112, nr. 2535)

Fiche 2: Mededeling FinTech-actieplan: voor een meer concurrerende en innovatieve Europese financiële sector

Fiche 3: Verordening/richtlijn: Voorstellen voor Europees Vergunningsregime voor Crowdfundingplatformen (Kamerstuk 22 112, nr. 2538)

Fiche 4: Richtlijn en verordening grensoverschrijdende distributie van beleggingsfondsen (Kamerstuk 22 112, nr. 2537)

Fiche 5: Richtlijn en verordening inzake een Europees raamwerk voor gedekte obligaties (Kamerstuk 22 112, nr. 2539)

Fiche 6: Mededeling toepasselijk recht voor de gevolgen van effectentransacties voor de eigendom (Kamerstuk 22 112, nr. 2540)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

Fiche: Mededeling Actieplan FinTech

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Mededeling FinTech-actieplan: voor een meer concurrerende en innovatieve Europese financiële sector
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
8 maart 2018
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2018) 109 en COM(2018) 109/2
- d) *EUR-Lex*
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM:2018:0109:FIN>
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Regulatory Scrutiny Board*
n.v.t.
- f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Economische en Financiële Zaken
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Financiën

2. Essentie voorstel

De Europese Commissie heeft op 8 maart jl. een Actieplan FinTech gepresenteerd waarmee nagestreefd wordt om de positie van Europa als mondiale Financiële Technologie (FinTech)-hub te versterken. Het actieplan maakt deel uit van de ontwikkeling van de Kapitaalmarktunie (CMU). Tegelijkertijd met het actieplan heeft de Europese Commissie wetgevende voorstellen gepubliceerd voor de regulering van crowdfundingplatformen. Hierover zullen beide Kamers afzonderlijk een BNC-fiche ontvangen.

Het Actieplan FinTech is ingegeven door een publieke consultatie in maart 2017 en de ontvangen reacties hierop. Respondenten hebben aangegeven dat zij het potentieel van FinTech zien als aanjager van meer concurrentie en betere producten voor consumenten die tegen lagere kosten kunnen worden aangeboden. FinTech biedt consumenten ook de mogelijkheid om meer invloed uit te oefenen. In het actieplan wordt ingegaan op de nieuwste ontwikkelingen in de financiële sector en de snelle vorderingen met nieuwe technieken die deels afkomstig zijn uit andere domeinen. Door te doorgronden, te analyseren en ruimte te bieden neemt de Europese Commissie een accommoderende houding ten opzichte van vernieuwing in de financiële sector aan, zoals bij *blockchain*technologie, artificiële intelligentie en *cloud*diensten. Voorts geeft de Europese Commissie aan de opkomst van cryptovaluta kritisch te volgen.

De financiële sector is de grootste gebruiker van digitale technologieën en een belangrijke drijvende kracht achter de digitale transformatie van de economie. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat veiligheid en stabiliteit van het financiële stelsel en het waarborgen ter bescherming van consumenten van belang zijn. De Europese Commissie staat positief tegenover vernieuwing en verandering. Tegelijkertijd worden risico's benoemd, bijvoorbeeld op terreinen als gegevensbescherming, cyberrisico's en integriteitsrisico's. Daarbij wordt opgemerkt dat de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan relevante wet- en regelgeving bij de gereguleerde entiteit (financiële instelling) blijft rusten en niet kan worden overgedragen aan onderaannemers buiten de reikwijdte van regulering.

Het actieplan stelt 19 acties voor om innovatieve bedrijfsmodellen in staat te stellen op te schalen, de invoering van nieuwe technologieën te ondersteunen, en de cyberbeveiliging en de integriteit van het financiële stelsel te vergroten. Deze acties hebben betrekking op het faciliteren en stimuleren van:

- onderzoek naar obstakels in Europese financiële toezichtregelgeving waarbij wordt gekeken hoe meer flexibiliteit en proportionaliteit kan worden bereikt om tot meer convergentie en evenredigheid te komen;
- gemeenschappelijke standaarden en interoperabele oplossingen voor Fintech, voor zowel aanbieders als in de informatievoorziening aan consumenten;
- uitwisseling van kennis en good practices tussen Europese en nationale autoriteiten op het gebied van *innovation hubs*¹ en *regulatory sandboxes*²;
- onderzoek naar de mogelijkheden van *Distributed Ledger Technology (DLT)*³ en de digitalisering van informatie over beursgenoteerde ondernemingen;
- uitwisseling van kennis op het gebied van cyberbeveiliging en het belang van een stevige basis van *cyber fundamentals* plus het geavanceerd en op basis van een gemeenschappelijk raamwerk in de praktijk testen van de cyber veerkracht in Europa.
- onderzoek en samenwerking ten behoeve van de efficiënte en verantwoorde uitbesteding van financiële diensten naar cloudservice-verleners;
- monitoring van de ontwikkelingen rondom cryptovaluta en *initial coin offerings (ICO's)* en de advisering over de noodzaak van Europese regels/acties, samen met de beoordeling in hoeverre het bestaande EU-regelgevingskader geschikt is voor cryptovaluta en ICO's, welke regels van toepassing zijn en wat de status van deze ontwikkelingen is;
- samenwerking tussen Europese en nationale autoriteiten met aanbieders van technologische oplossingen in een gezamenlijk EU FinTech Lab om competentie en kennis inzake nieuwe technologieën op te bouwen.

Deze acties wil de Commissie uitvoeren in samenwerking met de lidstaten en een aantal Europese toezichthouders. De uitvoering van de acties vindt plaats onder de coördinatie van een speciale *taskforce* samengesteld uit vertegenwoordigers van verschillende Directoraten-Generaal van de Europese Commissie. Benadrukt wordt dat het tempo van de ontwikkelingen het best gepaard kan gaan met weldoordachte maatregelen, waarbij de voorkeur uitgaat naar maatregelen die ontwikkelingen accommoderen en verder brengen, terwijl veiligheid, stabiliteit en consumentenbescherming in acht worden genomen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Het Nederlandse beleid ten aanzien van FinTech is erop gericht dat marktpartijen mogelijkheden worden geboden nieuwe kansen te grijpen, dat toezichthouders en wetgever kijken hoe knelpunten kunnen worden weggenomen, en dat dit samengaat met de duurzame borging van de veiligheid van de financiële markten en bescherming van de consument.

¹ *Innovation hub* is een centraal aanspreekpunt van verschillende markttoezichthouders samen gericht op (met name) marktpartijen die vragen willen stellen over vernieuwende initiatieven.

² *Regulatory sandbox* houdt in dat bezien wordt hoe regelgeving proportioneler kan worden toegepast voor bepaalde innovatieve producten en/of aanbieders.

³ *Distributed Ledger Technology (DLT)* is een geautomatiseerde wijze van administreren zonder centraal grootboek.

Adequate regulering en goed toezicht zijn hiervoor essentiële voorwaarden, zowel voor gebruikers als marktpartijen, evenals een accommoderende houding vanuit toezichthouders en de wetgever. Om verantwoorde technologische innovatie verder te bevorderen ondersteunt Nederland actieve communicatie en interactie met marktpartijen en een open houding door verantwoordelijke autoriteiten om de impact van technologische ontwikkelingen op de financiële markten goed te begrijpen. Belangrijke hulpmiddelen hierbij zijn de door toezichthouders Autoriteit Consument en Markt (ACM), Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) opgezette *InnovationHub* waar marktpartijen terecht kunnen voor vragen over wet- en regelgeving en toezichtgerelateerde onderwerpen. Daarnaast is er het programma *Maatwerk voor Innovatie*, waarbinnen in overleg met betrokken partijen gezocht wordt naar een effectieve en proportionele toepassing van regels, zodat de financiële stabiliteit, veiligheid en bescherming van consumenten gewaarborgd blijft.

De Minister van Financiën heeft medio 2017, samen met ACM, de AFM en DNB, gereageerd op de consultatie van de Europese Commissie over FinTech. De Tweede Kamer heeft hier een afschrift van ontvangen.⁴

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het actieplan is grotendeels in lijn met de door Nederland ingezonden reactie op de voornoemde consultatie. Nederland kan zich goed vinden in de principes die de Europese Commissie in deze mededeling hanteert bij de beoordeling van het huidig en toekomstig regelgevend kader. Het gaat hierbij om het bieden van meer flexibiliteit en proportionaliteit voor FinTech, met behoud van stabiliteit, consumenten- en investeerdersbescherming, en oog voor de integriteit van het financieel stelsel. Het is verder positief dat de Commissie in de voorstellen het belang van betrokkenheid van autoriteiten en marktpartijen onderstreept. Nederland hecht eraan dat alle autoriteiten, nationaal en internationaal, samenwerken om tot de gewenste aanpak te komen voor het verantwoord faciliteren van FinTech in Europa. Het kabinet hecht aan een balans tussen een goede ontwikkeling van de markt en de bescherming van consumenten. Nederland heeft hier aandacht voor.

De keuze in het actieplan om zeer beperkt nieuwe regelgeving aan te kondigen is in lijn met de eerdere Nederlandse reactie op de consultatie, daar onder dit actieplan alleen een voorstel over crowdfunding is voorzien. Nederland stelt zich op het standpunt dat FinTech gefaciliteerd dient te worden in Europa door kennisdeling, uitwisseling van goede praktijken en samenwerking, en niet door introductie van nieuwe FinTech-specifieke toezichtsbepalingen in Europese wet- en regelgeving. Het actieplan komt hier met veel gedetailleerde acties aan tegemoet. Voorts is het positief dat de Commissie onderkent dat het geheel aan toezichtregels – hoewel nu adequaat – onderzocht moet worden om voorbereid te zijn op eventueel noodzakelijke aanpassingen. Nederland benadrukt hierbij dat regels proportioneel, activiteiten-gebaseerd en technologieneutraal moeten zijn.

Nederland is positief over de geformuleerde acties, omdat zij gericht zijn op gebieden waar inderdaad nog verbetering nodig en mogelijk is, zoals voor cloudtoepassingen, de toepassing van Blockchain of andere DLT-technologieën en cyberbeveiliging. Het is daarnaast goed dat de Europese Commissie de nationale FinTech-initiatieven – waarin toezichthouders actief meedenken met nieuwe innovatieve concepten – omarmt en bij de uitwisseling van kennis en *good practices* een proactieve rol

⁴ Kamerstuk 32 013, nr. 145.

inneemt. Ook is positief dat de Europese Commissie nadrukkelijk wil samenwerken met de Europese Toezichhoudende Autoriteiten (ESA's) en hen oproept een actieve inbreng te leveren. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het bereiken van een meer geharmoniseerde toepassing van regels en een gelijk spelveld. Wel geeft Nederland de notie mee dat FinTech niet alleen nieuwe toetreders behelst, maar ook toepassingen van bestaande partijen, en dat het ophalen van informatie door de ESA's niet tot disproportionele lastendruk bij ondernemingen dient te leiden.

Voor een aantal benoemde onderwerpen in het actieplan is Nederland van oordeel dat meer expliciete aandacht of actie van de Europese Commissie wenselijk is. Zo zou op korte termijn op Europees niveau gestart kunnen worden met onderzoek naar de wijze waarop bestaande wet- en regelgeving toekomstbestendig (technologie-neutraal) kan blijven wanneer grootschalige implementatie van technologieën zoals kunstmatige intelligentie (AI), *Big Data* en de toepassing van gedeelde grootboeken door middel van *blockchaintechnologie* plaatsvindt. Voorts streeft Nederland naar een Europese respons ten behoeve van adequate regulering van *blockchain*applicaties in de bedrijfsvoering van financiële ondernemingen, en een beoordeling van de kansen en risico's van de huidige generatie *blockchain*toepassingen in de vorm van cryptovaluta en ICO's, gericht op een passend regelgevend kader voor deze producten. Nederland zal zich uitspreken dat de beoordeling van de kansen en risico's van deze fenomenen zowel binnen afzienbare tijd als grondig wordt gedaan, en dat Nederland hecht aan concrete voorstellen.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Naar verwachting kan dit actieplan rekenen op steun van een grote meerderheid van de lidstaten. Meerdere lidstaten hebben zich eerder zowel schriftelijk als mondeling positief uitgelaten over de aanpak van FinTech door de Europese Commissie.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) Bevoegdheid

De grondhouding t.a.v. de bevoegdheid is positief. Op basis van artikel 4 lid 2 sub a, VWEU is er een gedeelde bevoegdheid voor de EU en lidstaten om op te treden op het terrein van de interne markt. In het actieplan worden wetgevende voorstellen over crowdfunding aangekondigd, die tegelijkertijd zijn gepubliceerd. Hierover is een apart BNC-fiche opgesteld.

b) Subsidiariteit

De grondhouding t.a.v. de subsidiariteit van het actieplan is positief. Daar bij FinTech grensoverschrijdende vraagstukken spelen, is optreden op het niveau van de Unie, van toegevoegde waarde door de lidstaten om FinTech succesvol te kunnen faciliteren in de EU.

c) Proportionaliteit

De grondhouding t.a.v. de proportionaliteit van het actieplan is positief daar dit actieplan voornamelijk niet-wetgevende acties aankondigt die geschikt zijn ter verwezenlijking van het beoogde doel, namelijk het doen van nader onderzoek en het delen van *best practices*. De acties gaan niet verder dan hiervoor noodzakelijk is.

d) Financiële gevolgen

Het actieplan kent geen directe financiële gevolgen. Mochten financiële gevolgen optreden, dienen deze te worden ingepast, conform de regels van de budgetdiscipline. Met betrekking tot eventuele middelen op Europees niveau, is Nederland van mening dat deze gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

e) Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

De mededeling kent geen directe gevolgen voor de regeldruk. De inschatting van de regeldrukeffecten per voorstel is onderdeel van de bijbehorende BNC-fiches. Uitgangspunt daarbij is dat voorstellen zo lastenluw mogelijk dienen te worden vormgegeven.